

Resumé:

Autor se v této práci věnoval problematice těsných a napjatých vztahů gnóze a raného křesťanství prostřednictvím komparativní metody. Skrze srovnávací analýzu tak zkoumal výše zmíněné souvislosti s ohledem na postavu Jidáše Iškariotského a se zvláštním zřetelem ke gnostickému spisu s křesťanskými prvky jménem Jidášovo evangelium, které používala gnostická sekta sétovců, označovaná za kainity.

Zásadní pro tuto práci bylo rovněž zkoumání významného díla věnovaného gnostickým proudům v druhém století s názvem *Adversus haereses* od křesťanského teologa Ireneje z Lyonu. Prostřednictvím ukázek z Irenejeva díla jsme se důkladně seznámili s filozoficko-teologickými systémy gnostiků i původem gnóze a s jejich hlavními představiteli. Provedli jsme nový překlad kapitoly o kainitech z latiny s přihlédnutím k latinské „originální“ verzi Irenejeva díla a s přihlédnutím k staršímu českému překladu a k anglickému překladu.

Rozebrali jsme důkladně významný gnostický spis Jidášovo evangelium, který byl objeven v Egyptě až 1800 let poté, co byl prvně zmíněn Irenejem, přičemž byl považovaný za buď vybájený anebo navždy ztracený, a srovnali jsme jej s kanonickými evangelií a s gnostickými rukopisy z Nag Hammádí nalezenými po druhé světové válce rovněž v Egyptě.

Dále jsme se důkladně seznámili s názory současné světové špičky teologů, religionistů a historiků na toto téma skrze ukázky ze závěrů mezinárodního kongresu věnovaného Jidášovu evangeliu r. 2008 ve Spojených státech amerických.

Dospěli jsme k závěrům, že gnóze, která vznikla na křesťanství nezávisle a která z něj převzala určité postavy, ovlivnila zpětně křesťanství více, než se může zdát, anebo než jsme si ochotni připustit. (Přitom jsme v samém závěru díky Bartu D. Ehrmanovi letmo nahlédli, jak se změnilo původní poselství Ježíše Krista v čase a jak se vyvíjela jeho Dvanáctka v ranou církev.) Vše výše řečené by tak mohlo být přínosem pro obory teologie, religionistiky a historie, neboť se nám tím otevírají další témata a možnosti zkoumání a srovnávání apokryfní literatury s raně křesťanskými texty.

